

Pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien erityisavustukset kalustohankkeisiin vuodelle 2021

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan rahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa erityisavustuksia pelastuslaitoksille ja sopimuspalokunnille. Palosuojelurahasto voi myöntää pelastuslaitoksille kalustohankeavustusta vielä vuosina 2021–2022. Kalustohankeavustusten myöntämisperusteita tarkennetaan vuoden 2023 avustushausta lukien.

Avustus voi olla **enintään 40 %** hyväksyttävistä kustannuksista. Kalustohankehaussa on mahdollista hakea avustusta ainoastaan kalustoon, jota ei ole maksettu ennen 31.12.2020.

Palosuojelurahastosta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja rahasto toimii näissä avustuksissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena. Avustusten hakemiseen, myöntämiseen ja maksatukseen sovelletaan muilta osin haku-
kirjettä sekä ohjetta avustuksen hakemisesta Palosuojelurahastosta.

Palosuojelurahaston hallitus on päättänyt kokouksessaan 26.11.2020 julistaa haettavaksi pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien erityisavustukset kalustohankkeisiin vuodelle 2021 seuraavasti:

1. Pelastuslaitoksille myönnettävät avustukset kalusto- ja järjestelmähankkeisiin

Pelastuslaitoksille voidaan myöntää erityisavustusta kaluston tai järjestelmän hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin, mikäli hankintojen tekeminen on sovittu pelastuslaitosten vastuulle alueen perustamissopimuksessa.

Kaluston osalta yksikköhinnan tulee olla vähintään 30 500 euroa (sis. alv). Yksittäisen harjoitusalueen kontin yksikköhinnan alaraja on 12 500 euroa (sis. alv).

Normaaliolojen hälytysjärjestelmää käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Järjestelmän yhteiskustannusten tulee olla kuitenkin vähintään 30 500 euroa (sis. alv), vaikka siihen kuuluvien laitteiden yksikköhinta olisi alle 30 500 euroa (sis. alv) ja laitteiden hankinta ajoittuisi usean vuoden ajalle.

Pelastuslaitoksille voidaan myöntää erityisavustusta myös pelastustoimen kenttäjohtamisjärjestelmän päätelaitteiden hankintoihin. Avustusta haetaan samoin ehdoin kuin muita pelastuslaitosten kalusto- tai järjestelmähankkeita. Yhden päätelaitteen hyväksyttävä enimmäishinta on 6 100 euroa (sis. alv). Päätelaitteella tarkoitetaan pelastustoimen ajoneuvoihin tai paloasemille asennettavia kiinteitä työasemia, joihin kuuluu tietokonepäätte, VIRVE -pääte-laite sekä antennivarustus tai muu vastaava kokonaisuus. Perustellusta syystä voidaan kenttäjohtamisjärjestelmään kuuluvana järjestelmän osana myöntää erityisavustusta myös yksiköiden paikannukseen ja seurantaan tarkoitettujen erillisten VIRVE -pätelaitteiden hankintaan. Näiden päätelaitteiden käyttötarkoitus ja määrä tulee perustella erikseen hakemuksessa.

2. Sopimuspalokunnille myönnettävät avustukset kalustohankkeisiin

Avustusta voidaan myöntää sopimuspalokunnille ja muille vastaaville yhteisöille jotka ovat solmineet palokuntasopimuksen alueen pelastustoimen kanssa, mukaan lukien tehdas-, laitos- ja sotilaspalokunnat. Tehdas-, laitos- ja sotilaspalokuntien osalta avustuksen tarvetta ja määrää harkittaessa otetaan huomioon pelastuslaitoksen hälytystehtäviin osallistuminen. Pääsääntöisesti tehdas- laitos-, ja sotilaspalokunnille voidaan myöntää avustusta korkeintaan 20 % hankkeen hyväksytyistä kustannuksista.

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää erityisavustusta yksikköhinnaltaan yli 20 000 euron (sis. alv) kaluston hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Alle 20 000 euron kalustohankkeisiin haetaan avustusta sopimuspalokuntien pienavustushaun kautta.

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää kalustohankeavustusta ainoastaan sellaisiin miehistöajoneuvoihin, joissa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle (ajoneuvolaki 20 §).

Kalustohankkeita koskevat yleisedot

Mikäli hankinnan yhteydessä luovutettavaan vaihto-omaisuuteen on saatu Palosuojelurahaston avustus eikä avustuksen käyttöaika ole umpeutunut, vähennetään hyväksyttävistä enimmäiskustannuksista vaihto-omaisuuden myyntihinta. Tällöin avustus on 40 % jäljelle jäävistä kustannuksista. Mikäli luovutettavaan vaihto-omaisuuteen ei ole saatu rahaston avustusta tai avustuksen käyttöaika on umpeutunut, kohdellaan vaihto-omaisuutta samoin kuin muuta omarahoitusosuutta. Vaihto-omaisuus ei tällöin vaikuta avustuksen määrään.

Valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaika on 5 vuotta, jos avustus on myönnetty kevyen pelastusajoneuvon hankintaan (esim. miehistöauto, johtoauto). Vastaavasti omaisuuden käyttöaika on 10 vuotta, jos avustus on myönnetty raskaan pelastusajoneuvon (esim. sammutusauto, säiliöauto) tai muun kaluston hankintaan (esim. väestöhälytin).

Valtionavustuslain 30 §:n (kuittaus) mukaan palautettava tai takaisin perittävä avustuksen määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle valtionavustuksen saajalle maksettavasta muusta saman valtionapuviranomaisen myöntämästä valtionavustuksesta. Valtionavustuslain mukainen kuittaus voidaan anomuksesta tehdä esimerkiksi kolarissa käyttökelvottomaksi käyneelle ajoneuvolle. Edellytyksenä kuittaukselle on, että uutta omaisuutta käytetään samaan tarkoitukseen kuin aiemmin myönnetyllä avustuksella hankittua omaisuutta.

Uuden omaisuuden tulee myös tyypiltään ja ominaisuuksiltaan vastata vaihdossa luovutettavaa omaisuutta. Palosuojelurahaston määräämä omaisuuden käyttöaika lasketaan päätöksentekopäivästä.

Palosuojelurahaston avustuksella hankitun ajoneuvon omistus- ja hallintaoikeus voidaan rekisteröidä ainoastaan avustuksen hakijalle. Avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta hankkeiden rahoitusmuotona.

Avustuksella hankittavan ajoneuvon tulee täyttää sisäministeriön asetuksen pelastusautoista (818/2010) määräykset ja olla pelastusajoneuvon yleisoppaan määrittelyjen mukainen.

Julkisten hankintayksiköiden tulee noudattaa lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Palosuojelurahaston avustuksella hankittavan omaisuuden hankintamenettelyssä.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Palosuojelurahastolle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Palosuojelurahasto tekee tarkastuskäyntejä myöntämiinsä avustuskohteisiin osana avustuskäytäntöjen valvontaprosessia.

Myönteisen avustuspäätöksen saaneille lähetetään Palosuojelurahastosta ajoneuvoon kiinnitettävä tarra, jossa kaluston todetaan olevan Palosuojelurahaston avustama. Tarra kiinnitetään näkyvälle paikalle auton koriin, esimerkiksi oveen tai kylkeen. Tarra tulee pitää kalustossa avustuspäätöksessä määritellyn omaisuuden käyttöajan.

Kalustohankkeita koskevat hakuohjeet ja hakuajat

Hakemukset tulee tehdä kalustohakulomakkeella. Liitteet ovat hakemuskohtaisia. Hakemuslomakkeelta tulee ilmetä kaikki hankkeeseen oleellisesti liittyvät tiedot.

Aluehallintovirastoja kehoitetaan varmistamaan, että hakijat käyttävät oikeaa lomaketta ja että vaadittava lausuntolomake ja pakolliset liitteet toimitetaan hakemuksen mukana Palosuojelurahastoon.

Kustakin haettavasta hankinnasta tulee tehdä oma erillinen hakemuksensa. Palosuojelurahastossa on käytössä sähköinen asianhallintajärjestelmä, josta sähköisiä asiakirjoja ei voida erottaa toiseen hakemukseen. Jokaiseen hakemukseen tulee liittää kyseistä hanketta koskeva kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma. Päätelaitehankinnoista (ja järjestelmistä) tehdään kuitenkin vain yksi hakemus, vaikka hankittavia päätelaitteita olisi useita.

Avustusta laskettaessa otetaan huomioon hankinnan arvonlisäverolliset kustannukset. Mikäli arvonlisäveron luonteesta on epäselvyyttä, hakija on velvollinen selvittämään asian.

Ajoneuvotyyppikohtaiset enimmäiskustannukset on määritelty liitteessä. Avustusta voi hakea sekä uuteen että käytettyyn kalustoon.

Hakijan tulee pyytää hankintaan hyvissä ajoin alueen pelastuslaitoksen lausunto ja toimittaa lausunto yhdessä hakemuksen kanssa aluehallintovirastolle määräaikaan mennessä.

Pelastuslaitosten tulee asettaa alueensa kaikki kalustohankehakemukset (mukaan lukien päätelaitteet ja sopimuspalokuntien hakemukset sekä harjoitusalueen kontit) perusteltuun tärkeysjärjestykseen erikseen omien hankkeidensa sekä sopimuspalokuntien hankkeiden osalta.

Hakemukset tulee toimittaa oman alueen aluehallintovirastolle ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle näiden antamaan määräaikaan mennessä. Rahasto toivoo, että hakijoiden tasapuolisen kohtelun vuoksi aluehallintovirastot noudattaisivat yhteistä määräaika. Palosuojelurahasto suosittelee kalustohankkeiden määräajaksi 8.2.2021.

Keskusteltuaan pelastuslaitosten kanssa aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tulee asettaa oman alueensa kaikki kalustohankehakemukset kahteen perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen; erikseen pelastuslaitosten ja erikseen sopimuspalokuntien hankkeiden osalta ja toimittavat hakemukset perusteluineen Palosuojelurahastolle sähköpostitse viimeistään 1.3.2021 osoitteeseen psr@intermin.fi.

Mikäli toimitettu hakemus on puutteellinen, rahasto pyytää tarvittaessa hakijaa täydentämään hakemustaan. Täydennyspyynnössä ilmoitetaan miltä osin hakemusta on täydennettävä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemusta sekä toimittaa rahastolle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Jo toimitettuja asiakirjoja ei kuitenkaan voida korvata uusilla. Täydennykset tulee toimittaa rahastoon kalustohankkeiden osalta viimeistään 5.3.2021, jotta ne voidaan huomioida hakemusten käsittelyssä. Hakijan on kuitenkin hyvä huomioida, että aluehallintoviranomaiset asettavat hakemukset kiireellisyysjärjestykseen heille toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Jos hakija ei saa sähköpostin lähettämisestä automaattista kuittausta, hakijan tulee varmistaa, ovatko hakemusasiakirjat saapuneet rahastoon perille.

Aluehallintovirastoja pyydetään tiedottamaan hakumenettelystä ja -aikataulusta pelastuslaitoksia. Pelastuslaitoksia kehoitetaan ohjeistamaan alueensa sopimuspalokuntia hakumenettelystä ja -aikataulusta. Aluehallintovirastoja pyydetään toimittamaan tiedote myös Palosuojelurahastolle, osoitteeseen psr@intermin.fi.

Päätökset kalustohankkeista tehdään rahaston hallituksen kokouksessa toukokuussa 2021. Päätösluettelo julkaistaan rahaston verkkosivuilla.

Tiedusteluihin vastaa Palosuojelurahaston sihteeristö, sähköposti psr@intermin.fi sekä erityisasiantuntija Ira Nikoskinen, sähköposti ira.nikoskinen@intermin.fi, puh. 0295 488 285 ja pääsihteeri Johanna Herrala, sähköposti johanna.herrala@intermin.fi, puh. 0295 488 460.

Helsingissä 26.11.2020

Palosuojelurahaston hallitus

Tiedoksi:

SM/Pelastusosasto

Aluehallintovirastot

Pelastuslaitokset

Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Liite

Kalustohankintojen enimmäiskustannukset vuonna 2021

Kalustohankintojen euromääräiset enimmäiskustannukset avustuksia myönnettäessä vuonna 2021 ovat seuraavat:

Pelastustoimen alueet ja sopimuspalokunnat

	Enimmäiskustannukset, euroa sis. alv	Enimmäisavustus, euroa
Miehistö-, miehistö/ensivasteauto	40 000	16 000
Johtokeskusauto	80 000	32 000
Kevytyksikkö (operatiivisessa käytössä oleva kärkiyksikkö, kevyt sammutusauto tai vastaava)	120 000	48 000
Säiliöauto (ei miehistötilaa)	140 000	56 000
Sammutusauto	160 000	64 000
Säiliösammutusauto/raivausauto, palovene jne.	180 000	72 000